

پروارد و دیموکراسی -1- ... جمیل حمد اوی ... و رگ: جیهاد مودم د

بشی یکم:

پیو ندی پروارد ب دیموکراسی و پیو نندی کی دیالکتیکی،
ب جرک، ک ناتوانرت قس ل س ر فربوون و ئازادیی تایب و
گشتیی کان بکرت ل حا تی ن بوونی دیموکراسی راست قینی ه نراو
ل س ر بنمای ی کسانیی و داد پروری کم مای تی و ب و بوون ب
جیاوازیی کان و دانان ب پل رالیزمدا.

ه پروها ناتوانرت قس ل س ر دیموکراسی بکرت ل حا تی ن بوونی
پ پروردی کی راست قینی و فربوونک، ک بونیادنراو و
ئامانگیر و چیی تی کی باش و داه نران و بره مه نری چوست و
چالاکیی و رزل نان ل بهر و بای خدان ب چالاکیی پروردی کان و
ه پروها رزل نان ل فرخواز و فکار کان ن ب؛ ک س رقا
د زین و ب دوا داگان و ک یین و ی کرداری و زانستی ن ب.
ل ر و د بین ک پروارد و دیموکراسی و ک پار ی نختینی
پیو ستن ب ی کتر و، پروارد ب دیموکراسی نا ب و دیموکراسیش
ب پروارد نا ب.

ل ئ م ی کم مگ ژ ه اتیی کا ندا ه ر پیو یستیتترین
پ پروردی کی دیموکراسیانی، ک ها و اتیبوون و ماف کانی مر ف
تیا ی دا برت س کبوون و داد پروری ب جرک ل
ک مبوون و دای، ک خریک ب ت و او تی نام ن. پرواردی
دیموکراسیانی ل پناوی ئاماد کردن و گشی ن و نوکانمادای
تا ن و ی کی نوی م را و ئاکار دیموکراسیانی وایان ل ب
بره م بتوانن ئیدار ی کی وردی و مات و کم مگ ل س ر دیدگای کی
وونی فراژووتن و داه نان و ئ ف اندنی دیموکراسیانی
بونیادنراوی ه ست ب برپرسیار تی و دیسلین و ها و اتیبوون و
ماف بکن؛ ئار زووکردن ل ئزادی و گ انکاری و دروستکردنی
د و و ت و ن ت و ل س ر پروری داه نان و بره مه نان و ئ ف اندن
و فراژووتن و گشی کردن ب م بستی گ یشتن ب پگ و ئاستی
د و و ت پشک و توو کان و ن ت و گشی کردوو کان ل ووی شارستانی
و زانستی و ت کن ل ژیی و د ب.

کوات، پږوږد چيی؟ ئی کښپتی دیموکراسی چيی؟ پږوږندی پږوږد و دیموکراسی چيی؟ ئو ئاستنگ و تښنگژان چيی، کښ بند رگر لږ بږدم بږ کردیکردن و مښکردنی پږوږدیکی دیموکراسیاندا؟ لم توژیندوید دا هږوئدین ولامی ئم پرسیاران بدینو.

۱/ کښپتی پږوږد:

پږوږد کردیکی پږوږدی و پوختکردن و چاکردن و مږای و ئاکاری بږ ئامانجی پښگیشن و گښکردنی مندا و فږخوار بږ پښگیشن و گښکردنیکی کښمږای تی دروست و ساغلم. پږوږد هاوبښی دکات لږ پاراستنی داب و نږیت و نږم کښمږای تییکان، پږوږد هږوکی شلگیران ی بږ پښکهنان و بږره مهږنانی هاوای تییکی باش، هږوها کار دکات لږ پږناوی گښینی کښمږ بږو باشر و پښکوتووتر لږ رگږی دیموکراتیزکردن و بږ کولتووریکردنی دیموکراسی و دادپږوږری کښمږای تی و یږکسانی نږوان مږفکان. پږوږد سږلنو بونیادکی مږای و ئاکاری کښمږگ دادوژنتو و پښگږی بږزدکاتو بږ گښیشن بږ ئاستی دږو تږ پښکوتووکان و شارستان تږ مږید بږرزکان. پږوږدی جدی هږو ئدات بږ پږیوږستبوونی تاک بږ کښمږگو، ئویش بږ گونجاندن و اها تن و سږرکوتن و گښانکاری تیادا، هږوها هږو ئدا بږ: ”پږرپږدانی کښسای تی مږف و پاښتیکردنی مافکانی مږف و ئازادی بږ بږ تییکانی. واتا پښکهنانی سږربږخی بیر و ئندش و مږای تاک، زگرتنی ئم سږربږخی ییش لږ لای نږوانی تر و لږ سږر بږمای هږمان مامو لږگږ یږکتریدا تا سږربږخی بږت بږ پږژیک بږ هږموو تاککان وک یک.”

بږ هږرحا، پږوږد ئامازک بږ بږدیهنانی داهږنان و ئفاندن و بږدواداگان و دږینو و اږفکردن و کنږکردن و کښینو و بږ دیموکراتیزکردنی کښمږگ؛ چږقبستن لږ سږر ئزادی و دږستپږشږری تاکی ئزاد لږ هږچ جږر گږتوگږکردنی مږبږستدار و بږخنږگرتنی بونیادنږ و دیالږگی دروست لږ پږناوی بونیادنانی کښمږگ پښکوتوو و بږ ئاگا و هاوبږشیکار لږ تازگږری و گږخږکردن بږ دږرکوتنی وزی تاک و کښمږگ یکی بږره مهږنږ و داهږنږ و دږر وای تییری تږکنیکی و کردی و زانیاریکان.

دکتر محم د لیب نجیحی دت: ”ماددام ئامانجی بږ تی پږوږد گږشای بیر و ئندش و بږکارهږنانی زیرکی، کوات پږوږد لږ پږناوی ئزادیکانی مږفدا کار دکات. جږختکردنو لږ سږر گږشای

مندا، واتا جختکردن و لاسر ساین وای ئاستهنگه کانی بورد می توانا هشاریه کانی مندا، هر رهوها زویند خشکردن و درفت و بوردان پیی تا بتوانت کارا بت و توانا شاراو کانی و ئو ژینگه تیایدا دژی بکاری بهندت ب ئو وای که خای دخیوازت، که مگه سرب خ ئو که مگه یی که تاکه کانی هاوبشی بکن ل پراسه ندنی و ئاراسته کردنی بر و گانه کاریه پیوست و پشکه و توو کان.

کاتکه تاکه کانی که مگه ئازد بن و هست ب ئازادی بکن که وات پروهرد هاوبشی کردوو ل کران و و پشکه و تنیدا، م بستان ل که مگه کرا و ئو که مگه یی که رگه گش و پراسه ندنی ب کرا و تو و خرا و ته ساری بر و پیچوون، واتا واقعی م وجودی ته پاندوو، که مگه یی که لم جرش ئو که مگه یی که ب جرش خای کخستوو توانای بدیه نانی ه موو کاروبار و م سله یی که مر یی هی، که مگه یی که قبوو گانه کاریه کان دکات و وک ناما از که ب کاریان دهندت ب سارک و تن ب سار گنده یی و دا زاندا، زیر کی و ه و ه روه زیه کان ل نوان تاکه کانی که مگه دا ه موویان د بند گش و و پشکه و تنی مر ف و مر قبوون، جگه ل مانش پروهرد بدیه ناری که مگه ک ئرکی کرکیه و ف بوون، شنبیر بوون، پا قزوون، پا و تنبوون و زگاری بیر و هزر و ئندهش ل که توبه ند کان و ئفسان و حیکایه ته ساخت کان و جادوگری و، پیوستبوون ب مر فایه تی و زانست و ئاسه و ووناک و نموونه یی که ن و.

۲/ که نس پتی دیمو کراسی:

ئو ئاشکرای، که دیمو کراسی ب واتا پدرا و کانی واتا حوکی گ ل ل لایه خودی گ ل خ ی و، ب واتی کی تر حوکی ز رینه دوا پر سای ه بژاردن و دنگدان و جیاکردن و پاکردن وای دنگه کان، دیمو کراسی ب رامبر و دژی حوکی دیکتا ری و حوکی ئ ته کراسیه، که هردوویان حوکی زوم و ستم و هژموونی د سله تکی هان، دیمو کراسی چه قبستن و چاودان ل سار یاسا و ماف و ئازادی کان و داد پروه ری و که رام ته مر ف ب بند ماگرتنی ماف کانی مر ف و چه سپانندی ی کسان استه قین ل نوان گز و توخمه کاندا، گرنگترین بنه مای دیمو کراسی هست ب برپرسیار تی و پیوستبوون پی و، زگرتن ل سیستم و بایه خدانی زیاتر ب لایه نی زانست و زانین ب سار لایه نی هز و تووندو و تیژیدا.

دیموکراسی کارا و استقیان بم جر دادم زرت: "مامم ی دیموکراسیان له نوان دام زراوانی پراستن و زگرتنی مافکان و جبب جکردنیان بو یاسا و دام زراوانی که له چوارچووی دوت و ماف و یاسادا هان. ئوو ش ئاشکرای که زگرتن له مافکان و جبب جکردنی ئرکهکان نایته دی به بوونی تاکی ئازاد و سرببه. دیموکراسی مسله لایکی ووکش و شکایی نیی، هندی ئوی که فرهنگ و مامم ی؛ تگیشتن و قبوو کردن به ا و بچوون جیاوازان؛ بکسانی و دادپروایی و ویزدانگ رایی و هاوبه شیکردن کی سیاسیان و ب یاردانی (تاک) له سهر چار نووسی خای و هه بزاردی خای؛ هه روها ئه فره زکردنی دسه تخوازیی له هه موو بوارکانی ژياندا؛ دیموکراسی ئمم و سبهیند به دیه نانی زیاتر و زیاتری ئزی تاککان و توانا کانیان.

نا بهت دیموکراسی و فتاری دیموکراسیی بو دابنرت، که دام زراوانی دیموکراسیی له ئارادای، یان یکه که بهت له سیاسهت نه گههکان، بهکو پووسته و تماشای بکرت وک پووستیی کی مراهی که پرنسیپهکانی له نوان مرههکان و ئامانج جیاوازان کان و داننان به جیاوازیی کان تا مرههکان بتوانن زان بن به سهر هه چوون و تووند و یی کانیاندا و دوورکه وتنه و له هه موو به یارکی تاکلایه نه و خیی.

که وات، دیموکراسی به دیه ناری به ختوو ریی مرههکان، دنیابوونیان له ژيانی کی سهرو رانه، زه زکردنی دهرهت و بواری کارکردن، په کردنه وای حهز و ئارهزوو خه سکیده کانیی وک خواردن و خواردنه و سهکسکردن، شکاندنی تینو ته زانست و زانین و هونه ریی و کولتوریی، دهر بازبوونی له کههیی و چنگی هه ژاریی و دواکه وتویی و په شکوتن بهر و جیهانی کی زیاتر جهگیر و دنیایی په له ژيانی به ختوواری و خه شگوز رانی و هاوبه شیکردن له داهه نان و ئه فانه و به خشین.

۳/ که شکردن به پهرو رده ی کی دیموکراسیان:

که شکردن کی فره ههس به گیشتن به پهرو رده ی کی دیموکراسیان، گرنهترینی ئه و که شکردنانه کته به کهی جه دیوی، به ناو نیشانی "پهرو رده و دیموکراسیی" که له سالی ۱۹۱۶ ی زاینیدا به اوکرایه و، کهی ئم کته به بهاس له فلسفه فای پهرو رده و جبب جکردنی دهکات، که هه ری که له میشین و فراند میی سه رهشیان کردوو. هه روها کته به کهی زه و نووسی کی فره دهرباری پهرو رده و دیموکراسی نووسراون، وک کته به کهی ئافانه زینی

لہ ژہر ناوی: "دگما و تازگہری لہ پښروږدہی فږگہکاندا" کہ بښی سږمۍ لہ ژہر ناوی: "پښروږدہی نو و دیموکراسییداۍ".

۴/ جځکوتہی دیموکراسی لہ دامزراو پښروږدہییداۍکاندا:

هڅرچ کسۍک تہ ماشایۍکی خۍرای گشتی دامزراو فږکاری و پښروږدہییداۍکان بکات تووشی سږسوۍمانۍکی بښہز دہت؛ چونکہ ئم دامزراوانہ گځاون بہ ئردوگای سږربازی، تڙی لہ دیسپلین و زځرتن لہ یاسا و سیستمی دامزراو، تہ نانۍت دږگاکیان لہسږ شوازی دږگای بښندیخانہ شراوۍکانہ، لہ بږردۍمی دږگاکیاندا حۍزحۍزک بښ پښشاکۍ فږرمیۍو وک پښشاکۍ سږربازی اوستاو، تہایۍکی کورتی بښ دہستۍو گرتوو وک حۍررسی عۍمبارۍکان، بښ ترساندنۍ چر و ئاسۍی پاشۍوژ، ئمۍش لہ پښناوی سږپاندنی سیستمکدا، ئځگږ پښویست بکات ئو تہاکۍی و هڅزی تووندووتیڙی بښکار دہہنۍت چ تووندووتیڙی جہستۍی یان دږروونی.

هڅکاری ئم واقیعه پښروږدہی خراپ لہ سیستمۍکی پښروږدہی ئتہکراسیۍو سږچاو دہگرت، کہ پشت دہستۍت بښ زمانی سږرکوتکردن و ق و کین و ترسان وک دیکتاتریۍتی سږربازی وای، کہ هیچ شتۍک نازانۍت جگ لہ بښکارهۍنانی تووندووتیڙی و تہمۍکردن و تہقاندن؛ پښروږدہیۍکی لہم شۍوۍی لہتہمۍنی ناسکی منداۍدا دږروونۍکی خراپ و نځش و نځگتیف و هڅستکردن بښ ق و کین و ترس دروست دہکات، هڅروۍها لوازی و بښ توانایی لہ سږرچۍتی و خۍیا و داهۍنان و ئفانندن دہکوژت و تہنځگیشتن و نۍزانین دږرباری دیموکراسی استہقین و یۍکسانی کۍمۍایۍتی بږبۍاو دہکات.

ئنجامی ئم فشار سیاسیۍش دږرکوتنی نۍوۍیۍکی تاز پځگۍیشووۍ لاوانہ، کہ یاخی دہبن و هڅدۍگځۍنۍو لہ خۍزان و فږرگ و کۍمۍگ، هڅگری مۍشخۍی شۍرشۍکی نځگتیف دہبن کہ پښلاماردان و هڅشکردن بښ سږر دامودۍزگا خزمۍتگوزاریۍکانی وک شکاندنی بږری ئاوی خواردنۍو و وږانکردنی هڅی کارۍبا و ووناکیۍکانی سږر شۍقام و کاولکردنی دامزراو فږرگۍیۍکان و ووخانی دار و دیواری فږرگۍکانی خۍیانہ، هڅروۍها دوورکوتنۍو لہ خوۍندن و دامزراو فږرگۍیۍ زیندانۍساکیان، لہ دواجاریشدا مامستاۍنیش فږرگۍکان بښجۍدۍهہن، هڅرچی لہ فږرگۍکاندا بښت هڅمووی هڅدۍتۍک بښ هڅکاری ئیدارۍیۍکی لوازی دہق و ئاسۍیۍکی تاریک و مردوو.

هڅرچ واکتۍک هڅگری ئم شۍوازل لہ پښروږدہی بښت، ئاسۍیۍکی داخراو

و تاریک چار نووسی لاوان و کای کیممگگکی تی، فگرگکان دبن بـ
شان یکی تراژیدی و ململان ی نوان کان، بـ هـموو شوو یکی فگرگکان
هـگری جیاوازیی چینای تی کان دبن و میراتگری و بـماو یی
بـرهـم دـهـنـنـو، وک هـردوو بیرمـند (بیر بوردی و باسرـن
دـلـن: "لـم فـرگانـدا بـ تـواوـتی جیاوازیی چینای تی کان
دـردـکـون، منایانی چین دـوـمـند و ئـرستـکراتیـکان خوـندن و
فـربوونی تایبـتیان دـبـت و دـبن بـ خاوی نی (بـوانام ی زانین و
زانست و زانیاری) لـم جـر سیستمی پـروـرد و سیستم سیاسیـندا
گرنگی و بایـخ زیاتر بـ چینی سـردـست و دـوـمـند دـدرت، ئـو ی
ئـم دوو بیرمـند دـریدـبن، ئـو ی ک تـواو پـروـرد ی
دیموکراسی ناکـک بـم پـروـرد باو.

لـ سیستمی سیاسی نا دیموکراسیدا، سیستمی پـروـرد نادیموکراس و
تـنها لـ اثر و بـرژـوآندی چینی دـوـمـند و ئـرستـکرات دای،
فـربوونی گشتی و تایبـتی و بیری و هزری و پیشـیدی کان هیچ نین
جگ لـ گوزارشتـک ک جیاوازیی کیممگگکان دـیسـپـنـت و
دامـزراو پـروـرد ی کان دـگـت بـ کش و ژینگـی کی جیاکاری
زمان و گـزپـرستی و شوـنـک ک دـبـت بـ ناشی ها یی
کیممگگکان ی تی و ململان چینای تی کان. ئـگـر (ئـمیل دـرکایم) لـ
دیدگای کی پارـزگاریـو شیکاری دـکات بـ سیستمی پـروـرد، بـم
(ئـلتـسـر) پـیوای ک تـکنیک و زانین و زانست لـ فگرگکاندا
پـویست بـ هـموو وک ی بـت، دـنا پـو ندی کیممگگکان ی تی کان بـ
جـرـک دـبن ک حوکمی چینـکی کـمین بـسـر هـموو کیممگگدا
دـسـپـنـت.

سیستمی فگرگ و پـروـرد ئامـر کی ئایدـلـژی دـوـمـتی، سوود
دـگـی نـت بـ بـرد وامی و بـماو یی پـو ندی کان ی بـرهـمـنـان لـ
گـی ئامادـباشی خوـندن و فـربوونـو ک گونجاو و تـبا بـت
لـگـ دابـشکردنی کار و جیاوازیی چینای تی کاندا، هـروـها لـ
گـی سـپاندنی ئایدـلـژی بـاو بـرژـوآندخوازیی ک ی چینی
سـردـستدا. ئاراستـهـبوو کان ی نـو فگرگ ئـنگدانـوی دابـشکردنی
کیممگگ ی بـسـر چینـکاندا، بـ مـبـستی مانـوی پـو ندی
کیممگگکان ی تی و چینای تی کان."

لـ بـر ئـو ی ک فـرگـ لیبرا ی کان، فـرگـی چینای تی و
نادیموکراسن، لـ دـوـمـتی دواکـوتوو و ستـمگـردا سیاسـتی
دواکـوتوو و کـلـنیالیزم دـچـسـپـنـت و هـزاریی و کـمدـستی
دـهـنـنـو و دیکات بـ بـماو یی کیممگگکان ی تی، ئیفان ئیلیتش داوای

نه‌ه‌شتنی ئهم جهم فهرگه چينا يه‌تيه ناديموكراسيانه ده‌كات له كتبه‌ي "كه‌مه‌گه‌ي به فهرگه". تيره‌ي مردني فهرگه به په‌ي(كه‌ي ئافانزيني) له استيدا تيره‌يه‌كه‌: "له ژهر كاريگه‌رييه‌كه‌ي گه‌وره‌ي نه‌و فاكته‌ره جيه‌گرافيانه‌دا بوو كه ده‌وريان دابوو، به نه‌وه‌ي بيكات به تيره‌يه‌كه‌ي گونجاو و باش به وه‌اتاني نه‌مه‌ريكه‌ي لاتيني، كه به ته‌واوه‌تي نام به بوو به له‌ژيكي په‌روه‌رده‌ي نه‌ژئاوايي، به تايبه‌تي هه‌نده‌كه پرسيار ده‌نه په‌شه‌وه له‌سه‌ره نه‌وه‌ي نه‌م له‌كه‌دانه‌وه‌يه، كه واي به ده‌چته كه ته‌نها له وه‌اتاني ره‌ژئاوا‌دا جه‌به‌جه ده‌كرته، نه‌م ايه‌ي ئيليتش له‌وه‌وه سه‌رچاوه‌ي گرتوو، كه ده‌ته‌ته فهرگه گونجاو به سه‌رده‌م و قه‌ناغي پيشه‌سازيي و كه‌له‌پوري تايبته به خه‌يه‌تي، په‌ويسته له وه‌اتاني دواكه‌وتوودا سه‌ره‌ته‌وه و چونكه زه‌روه‌ته‌تي بووني نيه‌، سه‌ينه‌وه‌ي و لابردي ده‌ته بكرته به مه‌رجه‌كه به سه‌ينه‌وه و لابردي كه‌له‌نياليزم و سه‌ركه‌وتني يه‌جگاري به‌سه‌رياندا، هه‌نده‌كه جار داوا ده‌كات به ته‌واوه‌تي نه‌م جهم له فهرگه‌ي ره‌ژئاويي سه‌ره‌ته‌وه و باويان نه‌ماوه.

به هه‌رحا، واقيعي ناديموكراسيي له فهرگه په‌روه‌رده‌يه‌كه‌نماندا به هه‌كاري نه‌بووني ديموكراسي و نه‌بووني فه‌لسه‌فه‌ي ئيداري و نه‌بووني فه‌ره‌نگي مافي مه‌فه له هه‌موو ئاسته‌كاني كه‌مه‌گه‌دا بووني هه‌يه.

10/ جه‌ره‌كاني په‌روه‌رده‌ي ديموكراسيي:

ده‌توانرته قسه بكرته له‌سه‌ره جه‌ندين جه‌ري ديموكراسي له بوازي په‌روه‌رده و فيربووندا، به‌هم له‌مه سه جه‌ره‌دا كورتي ده‌كه‌ينه‌وه:

1/ په‌روه‌رده‌كردن و فه‌ركردني ديموكراسيانه:

مه‌به‌ست له په‌روه‌رده‌كردن و فه‌ركردني ديموكراسيانه، نه‌وه‌يه، كه فه‌رخواز مافي ته‌واوي هه‌يه به په‌داني په‌روه‌رده و فه‌ربه‌وون به سوود وه‌رگرتن له هه‌موو نه‌گه‌كاني په‌روه‌رده و فه‌ربه‌وون، په‌ويسته فه‌رخوازان هه‌موويان وه‌كه يكه په‌روه‌رده‌كرنه و فيركرنه و زه‌وينه‌خه‌شي په‌روه‌رده‌كردن و فه‌ربه‌وونيان وه‌كه يكه به‌خه‌ته به‌رده‌ست و ز به به به‌خه‌ته‌رت. په‌ويسته مه‌سته‌يان و اه‌نه‌ران به ياسا و نه‌سايه‌كه يه‌كهسانا نه‌گه‌ي په‌داگه‌گيه‌كه ديموكراسيانا له نه‌سته به‌گرن، هه‌چ جه‌ره جياوازيه‌كه چينانيه‌تي و هه‌ه‌واوردن له په‌روه‌رده‌كردن و فه‌ركردندا له ئارادا نه‌ته. هه‌موو فه‌رخوازان يكه جه‌ره په‌شاكيان له‌به‌ردا ته، هه‌روه‌ها فه‌رخوازان وان‌ي ياسايي وه‌ربه‌گرن به نه‌وه‌ي فه‌ري مافه‌كاني خه‌يان بن و بتوانن به گوهره‌ي ياسا و نه‌نمايه ديموكراسيه‌كان به‌رگري له مافي خه‌يان به‌كه‌ن.

دو و ت پشک و توو کان ه و ی دیموکراتیز کردن فربوون و فربوونی دد، ل میان گشتگیرکردنی برنام کان و ی کبوونی پرگرام و سیستمی خو نندن و یار کان لگ و ی فر و فر ش و و نا و کن. ه رو ها ب خ ما ییکردنی فربوون و ناچار ییکردن و ب پویستکردنی ل س ر ه مو مندا ک تا د و ت بتوان ت خو نند واری و ن زانین و ه ژاری و دواک و تووی ت پ و ن ت. فربوون و فربوونی ک م گ د گ ت و دیموکراسی است قین ب دی د ه ن ت. فربوون ل فربوونی دیموکراسی و دام زرا و دیموکراسییا کندا فربوونی دیموکراسی د ب ت و ا د ت ل گ ژینگ پ ل نازادی کانیدا. کات ک باس ل دیموکراسی فربوون د کین، م ب ستمان و ی ک فربوون خ س ت کی میلیگ رای ی ه ی ک ه مو ک س ک سوودی ل و رد گ ر ت ب ه ه یچ ه واردن و جیاکاری ک، فربوونی دیموکراسی کرا و ی ب ووی ه ژار و د و م ندا ب ر گ ی کی داد پ رو ران و ی کسانیا ن بوار د و خ س ن ت ب ه مو لای ک.

پرنیسیپ کانی ی کبوونی پرگرام کانی خو نندن و سیستمی خو نندن ک بوو ب نشان ی حیزب میلیگ رای ی کان و دروشم کی در و شا و ی ه مو ب یار سیاسیی نیشتمانی کان پویست ه ن و و ش ن ر ت و " و واقیع د و م ن د و فر ی ی ک ل نارا دای، و ه مو م ر ج و نام ر ب رد ستان ب گ انکاری نو پویست ه ن و و ش ن ر ت و، ک کران و ب ووی ه مو جیا وازی چینا ی تی و ن ت و ی کان و جیاکاری و گ ز پ رستی کان د کات ب ز رور ت.

ب ها و ب شیکردن کی گشتگیری پویست ب رب س د ان ر ت ل ب ردم ه مو ک ش و ئاست ن گ کانی کران و ز روری ک دا. ب م ج ر، ه مو د و ت ک ه و و کی ش ل گ ران د دات ب ج گیرکردنی ژینگ ی دیموکراسی ل دام زرا و پ رو رد ی کانیدا ل گ ی د رکردنی ک م یاداشتی و زاری و ب یار گ ل کی حکومی و یاسا گ ل ک و ب و ی فر کردن و پ رو رد کردن ب گات پ گ ی کی ب رزی دیموکراسییا ن، ب م کات ک ک م گ نادیموکراس بوو، نازادی کانی تاک ب رت س کرا بوون و، د س هاتی سیاسی ست م گ ر بوو، و م حا فربوون و پ رو رد کردن دیموکراتیز بکرت.

هیچ کەمەگەیک ناتوانت ببەت بە کەمەگەیک دیموکراسی و بەوای
بە ئازادیە تایبەت و گشتییەکان هەبەت و بەوای بە مافی مەرق و
هەبەت و پەییوست بەت بە لژیکی قبووکردنی جیاوازیەکان و
قبووکردنی لـبوردی و تـلـلـرانس ئەگەر لـسـر دیموکراسییەکی
ئاستەقینە خەیی ئەنـهـنـابەت و نـیکـردبەت بە کولتوور و ئنگی
نەدابەتەو لـ هـسوکەوت و ئفتاری تاکەکانیدا.

هەبەت ئاشکرایە، کە ئەردوگایەکی سەربازیی و داپەسین و قەلبوون
ناتوانت هیچ بەرهەم بەهەنەت جگە لـ ئامرازەکانی چەوساندنەو و
بیری سەینەو و پاکتاوکردن و تووندەویی و تووندووتیژی و حەز و
ئارزوو لـ حوکمی دیکتاتۆریەت و بەربەریەت.

تەنها بە پەروەردە دتوانین لـ دیموکراسیی تەبگەین و بیکەین بە
دروشم و فەرەنگ.

شاراو نییە لای هیچ کەسەک: "بوونی دامەزراوی پەروەردەیی و
فەرکردن دەورەکی سەرکە دبینەت، بە کرانەویی ژیان و ژینگەیی
سیاسی کەمەگە بە چەسپاندنی کەمەگە پرنسیپ و بەهای مسەگەرزادە
بە ابوونی کەمەگە و تازەگەرەتی لـ ووی سیاسییەو؛ دەوری
فەرگە، تەنها کورت نابەتەو لـ چوارچەو ناوخەییەکەیدا، بەهەکو
کاریگەرەییەکانی ئەم چوارچەو تەدەپەنەت، لـ ئاستیدا کاریگەرەیی
بندەتییەکی ئەوێ کە چوارچەوێ خەیی تەدەپەنەت؛ چونکە
پرنسیپەکانی دیموکراسی و مافی مەرق و پەلەرالیزمی سیاسی،
هەموویان بەهەگەلەکن بە پەروەردە و پەرگەرام دیموکراسییەکانی بە
دەست دەن؛ پەگەیشن و گەورەبوونی تاک لـسەر ئەو بەهایانە
ئەگەچارەیکە دروست و ئاستە تەنانت بە گەیشن بە هاوبەشیەکی
کارای سیاسیانە لـ بەهەوکردن و حوکمەانی کەمەگەدا. بیرمان
نەچەت، ئامژە بدەین بەوێ کە فەرگە دەورەکی باش دبینەت لـ
دروستکردنی پەرلەمانی منداڵاندا: کەواتە پەروەردە یەکەم ئامراز
بە فەرەبوونی دیموکراسیی و سەپاندنی دیموکراسی وەک واقعەکی
زەروری بە پاراستنی مەرق و مافەکانی و پاراستنی کەرامەتی مەرق.